

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงในระบบการศึกษานอกโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร

FACTORS RELATED TO SEXUALLY TRANSMITTED INFECTIONS PREVENTIVE BEHAVIOR OF FEMALE ADOLESCENTS IN BANGKOK NON – FORMAL EDUCATION

ศณานิษฐ์ แสงหิรัญ 4937582 PHPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : วันเพ็ญ แก้วปาน, ศด. , อาภาพร เผ่าวัฒนา, Ph.D, ดุสิต สุจิรัตน์, วท.ม.

บทคัดย่อ

ปัจจุบันวัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มในการเริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุน้อย และมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดโรคทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์เพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้มีพฤติกรรมทางเพศที่ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อลดปัญหาต่างๆที่อาจเกิดขึ้น การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงในระบบการศึกษานอกโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มโดยวิธีการสุ่มแบบ 2 ขั้นตอน (Stratified two-stage sampling) จำนวน 350 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยสถิติไคว์-สแควร์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ในด้านเพศสัมพันธ์ ด้านการใช้สารเสพติด ด้านการดำเนินชีวิตและโดยรวมอยู่ในระดับดี ร้อยละ 92.6, 96.6, 74.6 และ 94.0 ตามลำดับ และพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงในระบบการศึกษานอกโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครประกอบด้วย ปัจจัยนำ คือ ทักษะเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ การเที่ยวสถานบันเทิง ความสะดวกในการเดินทาง เวลาในการเดินทาง ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง การซื้อถุงยางอนามัย การควบคุมของผู้ปกครองตามการรับรู้ของวัยรุ่น ปัจจัยเสริม ได้แก่ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เพื่อนสนิทเคยมีเพศสัมพันธ์ เพื่อนสนิทเคยชวนให้ลองมีเพศสัมพันธ์ เพื่อนสนิทมีการใช้สารเสพติด และเพื่อนสนิทที่มีการเที่ยวสถานบันเทิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p\text{-value} < 0.05$) และปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงในระบบการศึกษานอกโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครได้แก่ การซื้อถุงยางอนามัย การควบคุมดูแลของผู้ปกครองตามการรับรู้ของวัยรุ่น เพื่อนสนิทชวนให้ลองมีเพศสัมพันธ์ เพื่อนสนิทมีการเที่ยวสถานบันเทิง ทักษะเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการใช้สารเสพติดของเพื่อนสนิทสนิท โดยสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงในระบบการศึกษานอกโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครได้ร้อยละ 21.2

ผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะ ในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์แก่วัยรุ่นหญิงที่ศึกษาในระบบการศึกษานอกโรงเรียน โดยบุคลากรด้านสาธารณสุขควรประสานงานกับระบบการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อร่วมกันส่งเสริมให้กลุ่มวัยรุ่นหญิงมีความรู้ ทักษะ การรับรู้ที่ถูกต้อง เน้นให้กลุ่มผู้ปกครองมีส่วนร่วมและสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว เอาใจใส่และรับรู้กิจกรรมต่างๆของวัยรุ่น และการเลือกคบเพื่อน และผลดีผลเสียของการเข้าถึงสถานบันเทิง

คำสำคัญ : พฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์/ วัยรุ่นหญิง/ ระบบการศึกษานอกโรงเรียน

FACTORS RELATED TO SEXUALLY TRANSMITTED INFECTIONS PREVENTIVE BEHAVIOR OF FEMALE ADOLESCENTS IN BANGKOK NON – FORMAL EDUCATION

KANANIT SANGHIRUN 4937582 PHPH/M

MS.c. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN PUBLIC HEALTH NURSING

THESIS ADVISORY COMMITTEE: WONPEN KAEWPAN, Dr.P.H., ARPAPORN
POWWATTANA, Ph.D., DUSIT SUJIRARAT, MS.c.

ABSTRACT

Presently female adolescents tend to have sexual intercourse for the first time at an age younger than in the past. Such behavior runs the risk of contracting sexually transmitted infections and AIDS. Therefore, appropriate sexual behavior should be enhanced in order to reduce possible problems. This research aimed to study sexually transmitted infections preventive behavior and factors related to the preventive behavior of female adolescents in Bangkok's non-formal education setting, using stratified two-stage sampling. The samples were chosen by simple random sampling, totaling 350 persons. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation. Correlation analysis was done by Chi-square test, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient, and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The study revealed that preventive behaviors of the samples in terms of sexual intercourse, drug abuse, lifestyle, and overall behavior was at a good level, 92.6%, 96.6%, 74.6%, and 94.0%, respectively. It was found that factors related to preventive behavior of female adolescents consisted of numerous categories of factors, including, predisposing factors; namely, attitudes toward sexually transmitted infections prevention; and enabling factors, namely, entertainment behavior in alcohol selling establishments, travel convenience, travel time, travel expenses, condom purchase behavior and parental control based on adolescents' perception. Other factors included, reinforcing factor; namely, family relationships, sexual experience of close friends, sexual invitations by close friends, drug abuse of close friends, and close friends who spent time in alcohol selling establishments, all statistically significantly at 0.05 ($p\text{-value} < 0.05$). Factors which could predict sexually transmitted infections preventive behavior by 21.2% were condom purchase, parental control based on adolescents' perception, sexual invitations by close friends, close friends who spent time in alcohol selling establishments attitudes toward sexually transmitted infections prevention, and drug abuse of close friends.

Regarding prevention behavior of female adolescents in Bangkok's non-formal education setting the study suggested that public health personnel should coordinate with non-formal education officials to enhance female adolescents' knowledge, attitude, and correct perception, as well as involve parents in good family relationship establishment, paying attention to adolescents' activities, selecting friends, and realizing advantages and disadvantages of entertainment complex accessibility.

**KEY WORDS : SEXUALLY TRANSMITTED INFECTIONS PREVENTIVE
BEHAVIOR / FEMALE ADOLESCENTS /
NON-FORMAL EDUCATION**

218 pages